

Ινστιτούτο Φιλοσοφικών Ερευνών

www.philosophical-research.org

Απόστολος Πιερρής

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

I. Συναντήσεις Πατρών

2^η

15 Δεκεμβρίου 2022

II. Συναντήσεις Σπάρτης

(Υπό την Αιγίδα του Δήμου Σπάρτης)

1^η

16 – 20 Δεκεμβρίου 2022

III. Αναγγελία Νέας Σειράς

Συναντήσεων στο Άργος

I.

Συναντήσεις Πατρών

Δεύτερη Εκδήλωση

*Πέμπτη 15 Δεκεμβρίου, 8.30 μ.μ., στο Μέγαρο Λόγου και
Τέχνης, Αίθουσα Διαλέξεων, 2^{ος} όροφος, Πλατεία Γεωργίου Α'.*

*Στην δεύτερη συνάντησή μας θα εμβαθύνουμε, ολοκληρώσουμε και
συνοψίσουμε την εναρκτήρια θεματική ανάλυση για την φύση και το
νόημα της ιστορίας.*

Τι Είναι η ιστορία και πώς Φαίνεται.

Και από την κλασσική διατύπωση του προβλήματος προκύπτει το ότι και το γιατί η ιστορική πορεία καθορίζεται πολιτισμικά. Η Ορίζουσα της Ιστορίας είναι ο πολιτισμός (υψηλός και βιοτικός σε αρμονία), και όχι η πολιτική, οικονομική και στρατιωτική σύνταξη και δράση.

«Μόνος βασιλεύς ο σοφός» κατά το Στωικό δόγμα.

Η παρούσα κατάσταση του κόσμου δείχνει καθαρά την αλήθεια της πολιτισμικής ουσίας της ιστορίας. Καμμιά πολιτική, οικονομική και στρατιωτική επιβολή, μόνη ή σε συνδυασμό, δεν αρκεί για να προσδιορίσει τις εξελίξεις, ούτε καν τις βραχυπρόθεσμες. Οι φαντασιακές θεωρίες περί του Δυτικής συλλήψεως «Τέλους της Ιστορίας» με το παρακμιακό Ευρωπαϊκό πολιτισμικό ψευδομόρφωμα, αχρηστεύθηκαν σχεδόν αμέσως μόλις επινοήθηκαν.

Οι θεωρίες μιλούσαν για την επίτευξη του σκοπού της ιστορίας στη σύγχρονη εποχή με την υπέρτατη ανάπτυξη του ανθρώπου σε τέσσερις βασικά άξονες:

(α) πολιτική ελευθερία, δικαιωματοπισμός και κοινωνική συνοχή Δυτικού τύπου, δηλαδή η ψυχολογία του δούλου, -

(β) άνεση, ευημερία και η οικονομία της αυτοπροσδιοριζόμενης αγοράς, δηλαδή η παγίδα της ψυχής και ο λαβύρινθος «του άρχοντος του κόσμου τούτου», --

(γ) η συντριπτική στρατιωτική ισχύς ως όργανο αποτροπής, δηλαδή ο σατανικός εκβιασμός του ανθρώπου ως πρόοδος ειρήνης απέναντι στην θεία βία του Κυρίου των δυνάμεων και στον φυσικό αγώνα για το άριστο, ---

(δ) η κεντρική αξιολόγηση της θετικής επιστήμης και της τεχνολογίας ως τρόπου σκέψης και αξιολογίας, δηλαδή η τυραννία της τεχνητότητας επί της κοσμικής αρμονίας της φύσης και του πνεύματος.

Η Δύση στην τελική της κατάληξη φαντασιώνεται ικανοποίηση σαν τον Φάουστ του Γκαίτε πριν πεθάνει. Προδίδει έτσι και το ουσιώδες βίωμά της, το μεταφυσικό ανικανοποίητο του Υποκειμένου που θέτει εαυτό απέναντι στο Είναι (Φύση, Κόσμος, Πολιτισμό, Θεό), το οποίο βλέπει σαν αντικείμενο για την βουλευσιαρχική επιβολή της πολυτίμητης εσωτερικότητας του άγιου Εγώ.

Την αυτοαναίρεσή του στον θάνατο μάταια επιχειρεί να κρύψει ο δυσθανατών μοντέρνος Ευρωπαίος με ονειρώξεις περί νέας εποχής του μετανθρώπου όπου η απλοϊκή φαντασίωση ερεθίζεται με την ιδέα της εικονικής πραγματικότητας (χρηματοπιστωτική οικονομία, ανθρωπιστικές αξίες, ψηφιακός κόσμος, τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης, απομονωτική προστασία, επιστημονισμός).

Οραματίζεται ο δόλιος Αυτικός στον θάνατό του τον άνθρωπο-μηχανή. Επενδύει στην συστηματική ανθρώπινη δουλειά.

Είναι η τελευταία κατάληξη του συστηματικού Ευρωπαϊκού Δυισμού (τελείως διαφορετικού από τον αρχαίο) μεταξύ Υποκειμένου και Αντικειμένου, που διαχωρίζει Θεό και Κόσμο, ψυχή και σώμα, πνεύμα και ύλη, απόλυτο και σχετικό, Είναι και Φαίνεσθαι, Ιδέα και Πραγματικότητα, Άγιο και Βέβηλο. Στο τέρμα του το Υποκείμενο γίνεται αναίσθητο στην ιερότητα της ύπαρξης, νιώθει αντίπαλα το Ον και το Δέον, τα γεγονότα και τι αξίες. Βλέπει τα πάντα πλην της εσωτερικότητάς του υπό το πρίσμα της χρησιμότητας, ως εργαλεία προς χρήση από την βούλησή του. Και ο μόνος περιορισμός στην χρήση αυτή είναι η ωφελιμιστική αποφυγή της βλάβης του, κανένας σεβασμός προς το ον ως ον. Ο Αυτικός ζόφος καταντά βαθεία ανήθικος, επικαλούμενος την μοναδική ηθικότητά του. Κρίνει όλα *sub specie temporis* και όχι *sub specie aeternitatis*. Είναι φρικτά καταδικασμένος.

Ο «πολιτισμός» του Υποκειμένου έχει άσχημο θάνατο. Πληρώνει την παρεκτροπή της ιστορίας που συνιστά.

Η τεχνητότητα αναγκασία καταλήγει στην υποκρισία, όπως οι καλοί τρόποι τροχιοδρομούν την ανηθικότητα.

Τις ανάξιες αξίες της παρακμής της επικαλείται η Δύση για να επιβληθεί. Κι όταν δεν πιάνει η παγίδα της, εκβιάζει τον άνθρωπο με τις ανάγκες του για τάξη, οικονομία, ασφάλεια.

Και ο Κόσμος έχει δει την Ευρωπαϊκή υποκρισία. Και πάντα θέλει φύση και πνεύμα και θεό. Και μεταθέτει την Δυτική χρονική πρόκληση στον πολιτισμό. Ζούμε εποχή μεγαμεταβολών.

Πραγματική ελευθερία είναι η ευθεία πορεία προς την τελειότητα και η ανεμπόδιστη ενέργεια της τελειότητας. Ελευθερία είναι ελευθερία από την δουλεία της Ανάγκης. Είναι η κατάσταση όπου δεν κυριαρχεί η Ανάγκη του Χρόνου, και όπου η μέριμνα για τις ανάγκες της χρονικής ύπαρξης είναι μέσον για την επίτευξη του σκοπού της Αιωνιότητας, του «τέλους» του όντος στην τελειότητά του.

Η ιστορία κινείται και στην νεωτερική εποχή και στο μεταμοντέρνο παρόν (Ευρωπαϊκοί ανούσιοι χαρακτηρισμοί για την παρακμή και πτώση του Ευρωπαϊκού πολιτισμού) ακριβώς όπως πάντα γιατί χρόνος είναι απλά το ξετύλιγμα της αιωνιότητας («κινητή εικόν του αιώνος» κατά Πλάτωνα). Κινείται με ορίζουσα και σε ορίζοντα πολιτισμικό.

Κλείνοντας την γενική μορφολογική ανάλυση της πολιτισμικής ορίζουσας της ιστορίας, με ειδική και αποκάλυπτική αναφορά στο παρόν των μεγάλων μεταβολών, θα διαπραγματευθώ στις δύο επόμενες συναντήσεις μας την σχέση της ιστορίας, ως ουσιαδώς

ανθρώπινης πραγματικότητας, προς τις δύο θεμελιώδεις παραμέτρους της κοσμικής ύπαρξης εν γένει, τον χώρο και τον χρόνο. Και θα τοποθετήσω στις σωστές τους διαστάσεις δύο άλλες Ευρωπαϊκά προβαλλόμενες προϋποθέσεις της ιστορικής πραγματικότητας, το έθνος και την φυλή, παραδείγματα κρατικού ντετερμινισμού το ένα, βιολογικού το άλλο κατά την σύγχρονη αντίληψη.

Και πρώτα, αυτήν την Πέμπτη, η ιστορική σημασία του τόπου.

Ο θεματικός τίτλος της ανάπτυξής μου είναι όπως στο πρόγραμμα:

Πολιτισμός και Χώρος

Τοπολογία και Πνεύμα, Γεωπολιτική και Γεωπολιτιστική

*[Σχετικά συμβουλευθείτε το βιβλίο μου **Χώρος και Ιστορία, Τόμ. Α', Καθολικά Πεδία Δυνάμεων, 1998**. Για τον Β' τόμο, δείτε την αντίστοιχη κατηγορία στον ιστότοπο του Ινστιτούτου, τμήμα Research Projects].*

II.

*ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΤΙΔΑ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ*

Συναντήσεις Σπάρτης

1^η

16 – 20 Δεκεμβρίου

Θα έχουμε πάλι το δοκιμασμένο τριλογικό μοντέλο συναρτημένων σεμιναρίων.

*1/ Παρασκευή 16 Δεκεμβρίου, 8.30 μ.μ., στο Πάλαιό
Δημαρχείο*

Αρχίζουμε έναν νέο κύκλο σεμιναρίων στην Σπάρτη για την Σπάρτη. Το συνολικό Πρόγραμμα έχω ήδη κυκλοφορήσει προ καιρού και επισυνάπτω πάλι προς ευκολία αναφοράς.

Θέμα είναι η απόλυτη ιδιαιτερότητα της πόλης που αποτελεί στην ακμή της και κατά την ουσία της την πραγμάτωση της ιδέας του κλασσικού Ελληνισμού. Σε αυτό συνίσταται η μοναδικότητά της, στο ότι η ιδεατή μορφή της τρίτης κοσμοϊστορικής επανάστασης στην ιστορία της ανθρωπότητας έγινε πραγματικότητα. Είναι σαν ο κανόνας του Πολύκλειτου για την ιδέα του κάλλους να είχεπραγματοωθεί σε ένα συγκεκριμένο σώμα. Η Σπάρτη είναι αρχέτυπο. Τα άλλα φαινόμενα κλασσικότητας δείχνουν οικειότερα ή οθυνιότερα προσαρμοστικά μοντέλα.

Θα αναλύσουμε την μοναδική ιδιαιτερότητα της Σπάρτης και θα μελετήσουμε την σημασία της στην διαμόρφωση της ολοκληρίας του Ελληνισμού και το ρόλο της στην ιστορία. Ειδικά θα μας απασχολήσουν οι ιστορικές φάσεις αυτής της μοναδικής ιδιαιτερότητας.

Το Δωρικό συστατικό βίωμα χαίρεται την εορτή του βίου στο κάλλος της ύπαρξης.

Το κύριο μέρος των φρετινών αναζητήσεών μας θα εστιάζεται λοιπόν στην Εορτή της Σπάρτης, στην ανάπτυξη της αιώνιας ιδέας της Σπάρτης μέσα στην περίοδο του Χρόνου, από την Λυκούργεια θέση στην κατάργησή της (~ 823 – 188 π. Χ.).

Αλλά πριν από την Εορτή θα ασχοληθούμε με τα Προεόρτια, με την ιστορική προετοιμασία του Θάύματος στον χρόνο. Πώς η Ιδέα γίνεται Πραγματικότητα, με ποιες προϋποθέσεις και κατά ποιές διαδικασίες.

Και πρώτα το καίριο ερώτημα για την Δωρική ουσία του κλασσικού Ελληνισμού: ποιοί ήσαν οι Δωριείς; Και ποιός είναι ο ιδιοχαρακτήρας τους; Και πώς έγινε από πενιχρές αρχές να τελέσουν την Τρίτη κοσμοϊστορική επανάσταση στην ιστορία της ανθρωπότητας;

Θεματικός τίτλος της διαπραγμάτευσής μου είναι κατά το Πρόγραμμα:

Οι Δωριείς

Καταγωγή, Τόπος και Ιδιοταυτότητα

Κούρος, Κουρήτες και Απόλλων ο «θεός των Ελλήνων»

Ο Δωρικός Απόλλων Αγυιεύς και Κάρνειος

Τα Παλληγκάρια των Ορέων και ο Χαρακτήρας της Φύσης των.

[Σχετικά, συμβουλευτείτε τις μελέτες μου στον ιστότοπο του Ινστιτούτου, τμήμα Research Projects, κατηγορία «Δωρικές Μελέτες»:

Κυρίως από την σειρά «Ο Χαρακτήρας της Δωρικής Ταυτότητας του Ελληνισμού» τα κείμενα I – VII:

1/ Προκαθοδικές Έρευνες

2/ Το Ίνδαλμα του Κούρου

3/ Κρητικά Κουρητικά

4/ Από τον Κρητικό Μέγιστο Κούρο στον Δωρικό Απόλλωνα

5/ Το Απολλώνιο Βίωμα του Κούρου – Δωριείς και Κουρήτες στην Στερεά Ελλάδα

6/ Κόρης, Κουρήτες και Διόσκουροι

7/ Οι Άβαντες του Κουρητικού Φωτός,

Επίσης στην ίδια σειρά τα κείμενα XII, XIII:

8/ Περὶ Δωρίδος Α' ή η Μορφή του Τόπου

9/ Περὶ Δωρίδος Β' - Ἐρινεόν ηνεμόεντα. Τὸ Πνεῦμα των Ορέων, Οικήσεις καὶ Μετοικήσεις, Μονές καὶ Πρόοδοι.

Καὶ ἀκόμη στὴν αὐτὴ κατηγορία:

10/ Δωδώνη καὶ Πῖνδος, Εἰς Ἀναζήτησιν τῆς Ρίζας τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐπὶ πάνσι δε:

11/ Τὸ Νόημα των Κούρων].

*

2/ Κυριακὴ 18 Δεκεμβρίου, 8.30 μ.μ. στὸ Παλαιὸ
Δημαρχεῖο

Τὶς ἀντίστοιχες Κυριακές των Συναντήσεών μας τῆς Σπάρτης θὰ τρέχει τὸ παράλληλο πρόγραμμα των σεμιναρίων στὸ ὁποῖο θὰ ἐπεκτείνονται οὐσιαστικά, φαινομενολογικά καὶ ἱστορικά οἱ ἀναλύσεις τοῦ κύριου Κύκλου.

Ἔτσι, με ἀφορμὴ τὸ πρόβλημα των Δωριέων, θὰ ἀναλύσω στὴν πρώτη μας συμπληρωματικὴ ἐκδήλωση τὶς ὀρίζουσες τῆς ταυτότητος ἐνὸς λαοῦ, τὶς παραμέτρους τοῦ ἰδιοχαρακτήρα τοῦ καὶ τὶς συνιστώσες τοῦ πολιτισμικοῦ τοῦ πεδίου.

Σε ἀντιδιαστολὴ πρὸς τὴν καθοριστικὴ ἐμφραση ποὺ δίνω στὸν χωρολογικὸ παράγοντα τῆς ἱστορίας, θὰ μελετήσουμε τὴν ἐννοία καὶ τὴν σημασία τοῦ ἔθνους καὶ τῆς φυλῆς, ὅπως καὶ τοῦ γένους, στὴν διαμόρφωση τοῦ ροῦ τοῦ χρόνου. Θὰ ἀντιπαρβάλλω δε τὴν ριζικὴ

διαφορά που έχουν οι κατηγορίες αυτές στον αρχαίο Ελληνικό και τον μοντέρνο Ευρωπαϊκό κόσμο.

[Για την μεταφυσική θεμελίωση της αντίληψης του χώρου ως πεδίου του φαίνεσθαι, χρήσιμη είναι η Πυθαγόρεια και Πλατωνική (στον Τίμαιο) θεωρία: «ύλη» της κοσμικής ύπαρξης είναι ο χώρος, η έκ-ταση για να «χωρέσουν» οι δομές που αποτελούν την ουσία του όντος, η διά-σταση ως υποδοχή της μορφής.

(Χρειάζεται όμως να απαγκιστρώσουμε την Πυθαγόρεια και Πλατωνική θεώρηση από τον εγγενή Δυισμό τους (αρχαίο πάντως και όχι Ευρωπαϊκό, ως ανωτέρω), που συλλαμβάνει τον χώρο ως προϋπάρχοντα του αισθητού πράγματος και συνυπάρχοντα με την νοητή ιδέα του πράγματος. Στον αυθεντικό Ελληνισμό του Δωρικού πνεύματος ιδέα και πραγματικότητα, νοητό και αισθητό, πνεύμα και σώμα, συμπίπτουν στην τελειότητα του όντος, η δε διάκριση μορφής και ύλης ή περιεχομένου αποτελεί μόνο μια ευκολία διατύπωσης που χρήζει πολλής περισκέψεως στην χρήση της. Ευστοχότερη είναι η Αριστοτελική ανάλυση του μορφολογικού και υλικού αιτίου).

Συναφής είναι η Αριστοτελική θεωρία (στα Φυσικά) του τόπου ως ορίου του όντος εκ των έξω. Έτσι και στην ερυθρόμορφη αγγειογραφία η εικόνα ορίζεται από το πέρασ του βαφόμενου μέλανος χώρου.

Και οι φιλοσοφικές αυτές θέσεις δένουν τέλεια με την αντίληψη του χώρου στην αρχαία (και Βυζαντινή) τέχνη: δεν είναι τα πράγματα στον χώρο, αλλά η μορφή του πράγματος παράγει τον χώρο στον οποίο εκφράζεται, συνεπάγεται την έκταση στην οποία δομείται αισθητά. Χώρος είναι η διαστολή στην οποία η μορφή φανερώνεται.

(Αναλογικά συνδυάζεται η διαφορά στις δύο αυτές αντιλήψεις του χώρου με την αντιπαράθεση στην μόνη πραγματική επιστήμη του Ευρωπαϊκού ιδεολογήματος, την θεωρητική φυσική, μεταξύ της έννοιας του χώρου στην θεωρία του Newton και του Einstein).].

Κατά την ανάλυσή μου των παραγόντων της ιστορικής μοίρας, των καθοριστικών δηλαδή αιτίων που εξηγούν την μορφή του γίνεσθαι σε συγκεκριμένο τόπο, θα αναχθώ και στην γενικευμένη θεωρία της ανθρώπινης κοινωνικότητας, από το Πάλαιολιθικό σπήλαιο και το Νεολιθικό χωριό, στην Μεταλλική πόλη και αυτοκρατορία, κατ' αντιδιαστολή δε στο περίεργο Ευρωπαϊκό εθνικό κράτος και την αποικιοκρατία (ολωσδιόλου διάφορο από την αυτοκρατορία).

Θα μελετήσουμε το συστατικό αίτιο της κοινωνικής συνοχής από το γένος (οικο-γένεια, συγ-γενείς), στην απασχόληση (συντεχνία), στον τόπο (γείτονας, συγχωριανός, συντοπίτης, συμπολίτης) και τελικά στην ομοιότητα της υπόστασης, την αρμονία του δεσμού και την ιδέα (φίλος, μετέχων της αυτής παιδείας και πολιτισμού, ομόθρησκος).

Ιδιαίτερα αποκαλυπτική εν προκειμένω είναι η παράδοση της ισχυρής φιλίας και του αδελφοποιτού στον χώρο μας διαχρονικά.

[Ο Λύσανδρος επιζητούσε αναθεώρηση του Λυκούργειου πολιτεύματος σύμφωνα με το Λυκούργειο πνεύμα: να τίθεται η βασιλεία εις εκλογή μεταξύ όλων των Ομοίων, ώστε να προκύπτει όχι απλώς ο απόγονος του Ηρακλή, αλλά ο όμοιος προς τον Ηρακλή].

Εξ αντιθέτου περίεργα χαρακτηριστική είναι η Ευρωπαϊκή ιδεολογία της πατριωτικής συνοχής.

(Η αντιφορά εξικνείται μέχρι μάχης και πολέμου: ιερός λόχος και οι 300 αφ' ενός, τα "enfants de la patrie" και οι σύγχρονες στρατιωτικές μονάδες αφ' ετέρου).

Η θεματική μου την Κυριακή διατυπώνεται στον τίτλο της ομιλίας μου:

*Λαός, Πολιτισμική Ταυτότητα και Ιστορικά Πεπρωμένα
(Τόπος, Φυλή, Έθνος και Πνεύμα)*

*

*3/ Δευτέρα, 19 Δεκεμβρίου, 7.30 μ.μ. στην αίθουσα του
Επιμελητηρίου, Λυκούργου.*

Συνεχίζουμε από την προηγούμενη περίοδο την μελέτη της ανάδυσης και ανάπτυξης της κλασσικής Μορφής από τον Δωρικό τρόπο βίου και «κόσμο» κοινωνίας. Από την εορτή του βίου, από το στάσιμο του χρόνου και της δράσης σε αυτόν, από το πανηγύρι της χαράς της ύπαρξης στην λάμψη της τελειότητας και την επιφάνεια της αιωνιότητας, προκύπτει το μέλος στον υψηλό πολιτισμό, η λυρική ποίηση, η ευαρμόνια όρχηση και ο μουσικός τρόπος. Επικεντρωνόμαστε όμως τώρα στις σχέσεις γυμναστικής και γλυπτικής, και συγκεκριμένα στην Σπαρτιατική αρχή της ιδέας του Κάλλους κατά την διαμόρφωση της μνημειακής πλαστικής.

Ο θεματικός άξονας στην ομάδα των τελευταίων αντίστοιχων συναντήσεών μας είναι:

Το Κάλλος ως Μορφή της Τελειότητας

Γυμναστική και Γλυπτική

Σπαρτιατικός Σωματότυπος και Μνημειακή Πλαστική

στην Αρχαϊκή Εποχή

Η ομιλία αυτήν την Δευτέρα (αντί της συνηθους Τρίτης), που αποτελεί συνέχεια της παρουσίασης στις τέσσερις προηγούμενες αντίστοιχες Τρίτες, θα συνοδεύεται από συνεχή ροή προβολής σχετικών έργων τέχνης, επί των οποίων θα γίνει η ανάλυση του θέματος.

Μετά την μελέτη της μορφολογίας των «Θυρεατικών παιδων» (παιδων με Θυρεατικούς στεφάνους εις τιμή και μνήμη των Γυμνοπαιδιών), προχώρησα την προηγούμενη φορά με την ανάλυση των αγαλματιδίων του τύπου «Οπλίτη του Απόλλωνα». Με τις έρευνες αυτές οδηγούμαστε από την ανάλυση της μορφής στα ορειχάλκινα ειδώλια του τέλους του 8^{ου} π. Χ. αιώνα, στην μορφοποίηση του Σπαρτιατικού σωματότυπου της τελειότητας, και έτσι στην έκρηξη της μνημειακής πλαστικής σε λίθο με τον Κούρο της Φιγαλείας, αρχή των διαφόρων γλυπτικών τάσεων («Σχολών», εργαστηρίων) της αρχαϊκής πλαστικής.

Εναρχόμενος της μελέτης της μνημειακής πλαστικής με τον Κούρο της Φιγαλείας (και της Κόρη της Θήρας για την γυναικεία απόδοση), και πριν την διάκριση των κατευθύνσεων και «σχολών» αρχαϊκής γλυπτικής και την ανάλυση του πώς αυτές όλες, τοπολογικά

οριζόμενες, προκύπτουν από το Σπαρτιατικό αρχέτυπο, θα πραγματευθώ μια θεμελιώδη διαφορά επί της αρχής της πλαστικής μορφής. Πρόκειται φαινομενολογικά για την Επιπεδότυπο και Δοκοειδή αρχή αφ' ενός, και την Χωρομορφική και Κυλινδρική αρχή αφ' ετέρου. Η πρώτη αναδύεται και εμφιλοχωρεί στην Δωρική Πελοπόννησο, η άλλη ταυριάζει και συχνάζει στην Ιωνία και το Ανατολικό Αιγαίο.

Το νόημα της διαφοράς είναι βιωματικό, μεταφυσικό και αισθητικό. Οι δύο αυτές αρχές οδηγούν σε δυο διαφορετικές συλλήψεις της μορφολογίας της οντολογικής τελειότητας.

Στην πρώτη δεσπάζει για την ουσία του κάλλους και την εναρμόνια ενότητα η ειδική σχέση των μερών ενός όλου μεταξύ των και προς το όλο, - ενώ κατά την δεύτερη ο καθοριστικός παράγων της τελειότητας είναι η ειδική ποιότητα του ορίου του όντος, ο τρόπος του πέρατός του, η περιρρέουσα περιγραφική δομή γραμμών και επιφανειών, το συγκεκριμένου ύφους ολόγραμμά του. Ο γεωγραφικός καταμερισμός των δύο μορφολογικών αρχών ακολουθεί το δίπολο Δωρικό-Πελοποννησιακό, Ιωνικό-Ανατολικοαιγαϊακό, με μια ενδιάμεση ζώνη Κυκλάδες, Αττική, Βοιωτία να αναπτύσσει σημαίνουσες ροπές σύνθεσης στους αρχαϊκούς χρόνους.

[Είναι το έκτο σεμινάριο από τον ειδικό Κύκλο για τις Συναυτίσεις της Σπάρτης. Το συνολικό Πρόγραμμα αυτής της σειράς, έχει δομηθεί υπό τον περιγραφικό τίτλο:

Το Θάυμα και το «Τέλος» της Ιστορίας»,
 - Έρευνες για την μοναδικότητα της Σπάρτης
 και το Κοσμοϊστορικό Νόημα του Δωρικού.

ΜΟΡΦΗ, Η Αλήθεια και το Κάλλος της Σπάρτης.

Στο πρώτο μέρος αυτού του Κύκλου για την εστιακή σημασία της Σπάρτης στην αρχαϊκή εποχή διαπραγματεύομαι το θεμελιώδες ζήτημα:

I. Πολιτισμική Επανάσταση: η Πολιτεία της Αιωνιότητας.

(Το συνολικό Πρόγραμμα και αυτού του Σπαρτιατικού Κύκλου έχει κυκλοφορήσει και βρίσκεται ανηρτημένο στον ιστότοπο του Ινστιτούτου).].

*

Από την έρευνα βάσης στο ζήτημα της Δωρικής, ειδικά Σπαρτιατικής, γένεσης και ανάπτυξης της πλαστικής Μορφής, και της μνημειακής έκφρασής της, έχουν προκύψει πολυάριθμες αναλυτικές μελέτες μου, που υπάρχουν στον ιστότοπο του Ινστιτούτου, τμήμα Research Projects, κατηγορία κυρίως «Δωρικές Μελέτες». Χαρακτηριστικά:

- 1/ *Δαίδαλος, Δίπποιος και Σκύλλης. Η Πλαστική Μετάβαση από την Γεωμετρική στην Αρχαϊκή Εποχή: Πηγές και Χρονολόγηση*
- 2/ *Η Ανάδυση της Μορφής στα Ορειχάλκινα Ειδώλια της Ολυμπίας, I. Προετοιμασία στους Γεωμετρικούς Χρόνους και στην Μεταβατική Εποχή*
- 3/ *Η Ανάδυση κλπ., II. Οι «Απόλλωνες» της Πρωτοαρχαϊκής Εποχής*
- 4/ *Η Ανάδυση κλπ., III. Ο Άλτης*
- 5/ *Μορφολογία και Ύψος Αρχαϊκής Λακωνικής Πλαστικής, I. Ο Κούρος-Απόλλων του Κάλλους και της Ανδρείας (Ομάδα Αγαλμάτων Α)*
- 6/ *Μορφολογία κλπ., II. Γυμνοπαιδιαί και οι ορειχάλκινοι «Θυρεατικοί» Παίδες (Ομάδα Αγαλμάτων Β)*
- 7/ *Μορφολογία κλπ., III. Μορφές του Απόλλωνα στην Σπάρτη: ο Οπλίτης του Απόλλωνα (Ομάδα Αγαλμάτων Γ)*
- 8/ *Μορφολογία κλπ. IV. Εξαπολλωνισμός του Δία: Η Υπέρτατη Δύναμη του Κάλλους – ο Απολλώνιος Ζευς του Μονάρχου.*

9/ Ο Χαρακτήρας της Δωρικής Ταυτότητας του Ελληνισμού, XVI. Οι Θυρεατικοί Στέφανοι και ο Απόλλων-Ζευς του Urgento

10/ Ο Χαρακτήρας κλπ., XVIII. Ολυμπία, Ολύμπια Θρησκεία και η Μορφή του Απόλλωνα (Παράλληλοι Βίοι Ποίησης και Πλαστικής)

11/ Ο Εξαπολλωνισμός της Θρησκευτικότητας στην Τέχνη του 7^{ου} π.Χ. αι. και ο «Ανατολίζων» Ρυθμός

12/ Δωρικές και Ολυμπιακές Μελέτες: Κορινθιακή και Αττική Γλυπτική κατά τον 7^ο και 6^ο Αιώνα π.Χ.

13/ Ο Χαρακτήρας κλπ. XIX. Η Σοβαρή Παιδιά του Κάλλους – Απόλλων Γυμναστήριος και Φιλήσιος

14/ Ο Χαρακτήρας κλπ. XXIII. Το Δωρικό Πνεύμα και οι Πνοές του – Διεγέρσεις, Προσλήψεις, Αντιδράσεις στην Μνημειακή Πλαστική

15/ Για την σχέση Σπάρτης και Ολυμπιακών αγώνων δείτε 4 μελέτες στην κατηγορία «Σπάρτη και Ολυμπία» του ιστότοπου.

III

Αναγγελία Νέας Σειράς Σεμιναρίων στο Άργος

Από τον Ιανουάριο θα ξεκινήσει νέα σειρά διαλέξεων στο Άργος.

Τέσσερα είναι τα μείζονα αξονικά κέντρα της Πελοποννήσου.

Η Σπάρτη υπό τον Τάϋγετο.

Η Ολυμπία παρά τον Άλφειό.

Η Αρκαδική Παρρασία περί το Λύκαιον και τις Βάσσειες από Λουσίου μέχρι Νέδας.

Το Άργος στο Αργολικό πεδίο.

Σε όλα αναπτύσσουμε συστηματικά δράσεις, λειτουργώντας σε άμεση επαφή με τον τόπο.

*Τόπος υπερβατικής ομορφιάς, αποκαλυπτικού φυσικού κάλλους και ενέργειας πνεύματος, μία μοναδική χερσόνησος *haut ulli terrae nobilitate postferenda* (Plinius, *Naturalis historia*, IV, 9).*

Το Πρόγραμμα των εκδηλώσεων, η συνεργασία για την πραγματοποίησή τους, ο τόπος και ο χρόνος των σεμιναρίων, θα κοινοποιηθούν σύντομα με χωριστή αποστολή.